

مه‌به‌ست له ئی‌حرام و قه‌ده‌غه‌کراوه‌کانی

المراد بالاحرام ومحظوراته

< کوردی >

ده‌سته‌ی به‌شی زمانی کوردی مائپه‌ری ئی‌سلام هاوس

فريق القسم الكردي بموقع إسلام هاوس

پیداچونه‌وی: پشتیوان ساییر عه‌زیز

مراجعة: بشتیوان صابر عه‌زیز

مه‌به‌ست له ئیحرام و قه‌ده‌غه‌کراوه‌کانی

ئهم پرسیاره ئاراسته‌ی مالپه‌ری ئیسلام هاوس کراوه :

پرسیار : من له کوردستانه‌وه پرسیار ده‌که‌م، و یه‌کیکم له‌وه‌که‌سانه‌ی که ناوم بۆ‌حه‌جی ئه‌مسال له تیروپشک ده‌رچوو، ئایا مه‌به‌ست له ئیحرام چیه؟ وه ئایا ئه‌و شتانه‌ چین که له‌پاش ئیحرام کردن له‌سه‌ر حاجی قه‌ده‌غه‌ ده‌کرین و دروست نیه ئه‌نجامیان بدات ؟ خوای گه‌وره پاداشتی خیرتان بداته‌وه .

وه‌لام : سوپاس وستایش بۆ خوای گه‌وره ومیهره‌بان و دروود و سه‌لات و سه‌لام له‌سه‌ر پێشه‌وای مرو‌فایه‌تی محمدی پێغه‌مبه‌ری ئیسلام و ئال و به‌یت و هاوه‌ل و شوینکه‌وتوانی هه‌تا هه‌تایه .
برای به‌ریز و خوشه‌ویست خوای گه‌وره سه‌رکه‌وتوو و سه‌رفرازت بکات له به‌جیه‌ینانی حه‌جه‌که‌تدا، وه ئه‌وه‌ش بزانه که په‌روه‌ردگار به‌خششیکه‌ گه‌وره‌ی پێ عطا کردوویت که کردویتی به‌ میوانی ماله‌ پیرۆزه‌که‌ی خوای، سه‌باره‌ت به‌ وه‌لامی پرسیاره‌که‌یشت :-

ئیحرام روکنیکی گه‌وره‌ی حه‌جه، وه یه‌که‌م روکنیشه که حاجی ئه‌نجامی ده‌دات، ئه‌ویش مه‌به‌ست پێی نیه‌ت هه‌ینانه بۆ به‌جیه‌یانندی حه‌ج یان عومره، یان هه‌ردووکیان پیکه‌وه، ئه‌م نیه‌ته‌یش به‌ پێچه‌وانه‌ی عیبادت و په‌رسته‌شکه‌کانی تره‌وه‌یه، که پێویست به‌ نیه‌ته‌ینان به‌ زمان ناکات، به‌لکو نیه‌ته‌ینانی حه‌ج ده‌بیت به‌دل و به‌ زمانیش بیت، به‌و شیوه‌یه‌ی که نابیت له‌ میقات تیپه‌ر بکات، ئه‌و نیه‌ته‌ی هه‌ینا بیت بۆ جێ به‌جیکردنی حه‌جه‌که‌ی یان عومره‌که‌ی، به‌شیوه‌یه‌ک ئه‌گه‌ر هاتوو حه‌جی ته‌مه‌توعی ده‌کرد، ده‌بیت نیه‌ته‌که‌ی به‌و شیوه‌یه‌ی بیت بلایت : لبيك اللهم عمرة متمتعاً إلى الحج، و اتا : خواجه هاتم به‌ده‌م بانگه‌وازه‌که‌ی تۆوه و نیه‌تم هه‌یه عومره ده‌که‌م و پاش ئه‌وه‌ی پشوومدا و تام وچیزم له‌ پاش عومره‌که‌م وه‌رگرت حه‌جیش ئه‌نجام ده‌ده‌م،،،،، خو ئه‌گه‌ر حه‌جی ئیفرادی ده‌کرد، و اتا حه‌ج به‌ته‌نها، ئه‌وه له‌ میقات ده‌لایت : لبيك اللهم حجا، و اتا : خواجه وا هاتم به‌ده‌م بانگه‌وازه‌که‌ی

تۆوه و نیهتم ههیه ههجه دهکهم، خو ئهگهر ههجه (قارن) ییشی دهکرد ئهوا دهبیئت له میقات نیهت بهینیت و بیئت : لبيك اللهم حجا و عمرة، و اتا : خوابه و اهاتم بهدهم بانگه وازه که ی تۆوه و نیهتم ههیه ههجه و عومره پیکه وه ئه نجام دهدهم ... ئه وه ی که و وتمان مانای ئیحرام بوو، مه بهست له ئیحرام له ئالاندنی ئه و دوو پارچه قوماشه نیه، چونکه له خو ئالاندنی ئه و دوو پارچه قوماشه له واجباته کانی ناو ههجه و عومره یه، به لام مه بهستی راست و دروست له ئیحرام نیهت هینانه بو ههجه یان عومره یان ههردووکیان، به شیوه یه که ئه و شتانه ی که ئیستا باسیان ده که یین پاش ئه و نیهت هینانه هه مووی قه دهغه ده بن له سه ر که سی ئیحرامکار، بو یه پییشی ده وتریئت ئیحرام چونکه پاش ئیحرام کردن کومه لیک کار و شت له سه ر ئه و که سه هرام و یاساغ ده که ن تا ئه و کاته ی ئیحرامه که ی ده شکینیئت و له ئه رکان و واجباتی ههجه که ی ده بیته وه، ئه و شتانه ش که له پاش ئیحرام یاشاغ و قه دهغه یه مرو ف ئه نجامیان بدات، ئه مانه ن : -

یه که م : تاشین ولیکردنه وه ی موی سه ر و هه موو جهسته و به ده ن .

دووه م : نینۆک کردنی ده ست و قاچ .

سه یه م : له بهر کردنی جلوه رگی دوراو، و هه ر شتیکی مرو ف وه ک پۆشاک له بهری بکات، وه ک کراس و شه روا ل و جوبه و فانیه و عابا و هاوشیوه کانی بو پیاوان، چونکه ژنان به جلوه رگی خویانه وه که دوراو ئیحرام ده که ن، و اتا له بهر کردنی جلوه رگی دوراو ته نها بو پیاوان قه دهغه یه ..

چواره م : دا پۆشینی سه ر به شتی که به سه روه نووسرا بیئت، وه ک له سه ر کردنی کلاو و شه بقه و عه مامه، به لام به کاره یانی چه تر و خیمه و هه لگرتنی که لوپه لیش له سه ر سه ر قه ییدی ناکات و هیه چ گرتیکی تییدا نیه .

پینجه م : به کاره یانی بو نی خو ش، مه به ست پیی به کاره یانی هه موو بو نیکی خو شه بو جلوه رگ و جهسته، وه ک به کاره یانی میسک و عه نبه ر و گولاو و په ریحانه و ته واوی بو نه خو شه کانی تر .

شه شم : پروا کردنی به ری، و اتا راوی ده شتی هه موو جو ره ئازه لیک کیوی، وه ک که له کیوی و ئاسک و بزنه مزه و که ری و ه حشی و شیر و پلنگ و هاوشیوه کانیان، وه هه موو بالنده یه کیش، وه ک راوی که و و کوتر و بولبول و شیوه کانی تر بالنده .

هه وه م : چونه لای ژن و سه رجیی کردن له گه لیدا .

هه‌شته‌م: گریبه‌ستی ژن و ژنخوازی و ماره‌برین و هه‌رشتیکی تریش په‌یوه‌ندی به‌م بابه‌ته‌وه هه‌بیته‌، بۆیه‌ ئه‌و که‌سه‌ی که له ئیحرام‌دایه نابیته داخوازی ژن بۆ خو‌ی یان بۆ هیچ که‌سیکی تر بکات، یان ژن بۆخو‌ی یان بۆ هیچ که‌سیکی تر به‌ینیته‌، و ماره‌ی ببریته‌، وه نابیته بیته به وه‌لی ئه‌و ئافره‌ته‌یش که به‌شو و ده‌دریته .

نۆیه‌م: ده‌ستبازی وله‌یه‌ک که‌وتنی ژن و می‌رد جگه له چوونه لایش، وه‌ک ماچکردن و ده‌ست بۆ بردن به شه‌هوه‌ته‌وه، وه هه‌ر شتیکی تریش هاوشیوه‌ی ئه‌م شتانه بیته که ئاماژه‌مان پێدا ..

ئه‌وانه‌ی که باس‌مان کردن ئه‌و شتانه بوون که له ئیحرام‌دا قه‌ده‌غه ده‌کرین له‌سه‌ر که‌سی ئیحرام‌کار، هه‌ر که‌سیکی پینج خالی یه‌که‌م ئه‌نجام بدات، ئه‌وا ده‌بیته فدییه‌ک بدات، وه هه‌ر که‌سیکی خالی شه‌شم ئه‌نجام بدات، که مه‌به‌ست پێی راوکردنه ئه‌وا ده‌بیته نیچیریکی وه‌ک ئه‌و نیچیره بکریته‌وه که راوی کردووه و پاشان به‌ره‌لای بکاته‌وه ،،،، وه هه‌ر که‌سیکی خالی هه‌وته‌م ئه‌نجام بدات که مه‌به‌ست پێی چونه لای ژن و سه‌رجیی کردنه له‌گه‌لیدا، ئه‌گه‌ر هاتوو پێش ته‌حه‌لولی یه‌که‌م بیته، ئه‌وا حه‌جه‌که‌ی به‌تال ده‌بیته‌وه به‌هیچ شتیکی قه‌ره‌بوو ناکریته‌وه و ده‌بیته سالی داها‌توو تریش حه‌جه‌که‌ی بکاته‌وه، به‌لام ئه‌گه‌ر هاتوو پاش ته‌حه‌لولی یه‌که‌م بوو، ئه‌وا حه‌جه‌که‌ی به‌تال نابیته‌وه، به‌لام خو‌ینیکی ده‌که‌ویته سه‌ر، و اتا : ده‌بیته ئازهلێک سه‌ر ببریته، کاو‌ر بیته یان مه‌ر یان بزنیکی ... وه ئه‌و که‌سه‌ی خالی هه‌شته‌م ئه‌نجام ده‌دات، ئه‌وا ئه‌و نیکاح و ژن و ژنخوازی و ماره‌برینه به‌تاله و دانامه‌زریته، وه سه‌باره‌ت به که‌سه‌ش گونا‌ه‌باره چونکه یه‌کیک له قه‌ده‌غه‌کراوه‌کانی ئه‌نجام داوه، بۆیه ده‌بیته ئیستغفار بکات و داوای لیخۆش بوون له‌خوای گه‌وره بکات، وه هیچ فدییه‌کی له‌سه‌ر واجب نابیته .

وه هه‌ر که‌سیکی خالی نۆیه‌م ئه‌نجام بدات، له ماچکردنی خیزان و ده‌ست هینان پێیدا به شه‌هوه‌ته‌وه جا ئه‌و که‌سه ئاوی بیته‌وه یان نه‌یشیته‌وه، ئه‌وا فدییه‌کی ده‌که‌ویته سه‌ر له سه‌ربرینی ئازهلێک یان نان پێدانی ده هه‌زار، یان سی پۆژ پۆژوو گرتن ..

خوای گه‌وره‌ش له‌هه‌مووان زاناره ...

